HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

במדה זאת קנו ר' יהודה אומר לעולם לא קנה עד שתהא משיכה בגמל והנהגה בחמור קתני מיהת או שהיה אחד מושך ואחד מנהיג מושך ומנהיג אין אבל רכוב לא הוא הדין דאפילו רכוב והא דקתני מושך ומנהיג לאפוקי מדר' יהודה דאמר עד שתהא משיכה בגמל והנהגה בחמור קמשמע לן דאפילו איפכא נמי קני אי הכי ליערבינהו וליתנינהו שנים שהיו מושכין ומנהיגין בין בגמל בין בחמור איכא חד צד דלא קני איכא דאמרי משיכה בחמור ואיכא דאמרי [א]הנהגה בגמל ואית דמותיב מסיפא במדה זו קנה במדה זו למעוטי מאי לאו למעוטי רכוב לא למעוטי איפכא אי הכי היינו ר' יהודה איכא בינייהו צד אחד דלא קנה אית דאמרי משיכה בחמור ואיכא דאמרי הנהגה בגמל ת"ש [ב]אחד רכוב חמור ואחד תפוס במוסירה זה קנה חמור וזה קנה מוסירה שמע מינה רכוב קני הכא נמי במנהיג ברגליו אי הכי נקני נמי רכוב במוסירה אימא זה קנה חמור וחצי מוסירה וזה קנה חצי מוסירה בשלמא רכוב קני דקמגבה ליה בן דעת אלא תפוס במוסירה במאי קני אימא זה קנה חמור וכוליה מוסירה וזה קני מה שתפוס בידו (א)האי מאי אם תימצי לומר המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו הני מילי היכא דקא מגבה ליה אדעתא דחבריה האי אדעתא דידיה קא מגבה ליה איהו לא קני לאחריני מקני אמר רב אשי [ג]זה קנה חמור ובית פגיה וזה קנה מה שתפוס בידו והשאר לא קנה לא זה ולא זה רבי אבהו אמר לעולם כדקתני הואיל ויכול לנתקה ולהביאה אצלו [ד]והא דר' אבהו [ה]ברותא(ב) היא דאי לא תימא הכי [ו]טלית שהיא מונחת חציה על גבי קרקע וחציה על גבי עמוד ובא אחד והגביה חציה מעל גבי קרקע ובא אחר והגביה חציה מעל גבי עמוד הכי נמי דקמא קני ובתרא לא קני הואיל ויכול לנתק ולהביא אצלו אלא הא דר' אבהו ברותא היא ת"ש ר' אליעזר אומר [ז]רכוב בשדה ומנהיג בעיר קנה הכא נמי מנהיג ברגליו אי הכי היינו מנהיג תרי גווני מנהיג אי הכי רכוב בעיר מאי טעמא לא קני אמר רב כהנא לפי שאין דרכן של בני אדם לרכוב בעיר אמר ליה רב אשי לרב כהנא אלא מעתה הגביה ארנקי בשבת שאין דרכן של בני אדם להגביה ארנקי בשבת הכי נמי דלא קני אלא מאי דעבד עבד וקני הכא נמי מאי דעבד עבד וקני אלא [ח]במקח וממכר עסקינן דאמר ליה קני כדרך שבני אדם קונין

ואי

במדה זו. לקמיה מפרש למעוטי מאי: **אי הכי.** דלתנא קמא איפכא קני אמאי קתני משיכה בגמל והנהגה בחמור ליערבינהו וכו' מושכין ומנהיגין: **איכא חד צד דלא קני.** להכי לא מצי למתני בתרוייהו משיכה והנהגה ותנא הכי מושכין בגמל ומנהיגין בחמור או שהיה אחד מושך ואחד מנהיג באחד מהן אותו שדרכו בשניהם: **במדה הזאת.** קס"ד במשיכה או בהנהגה בין בגמל בין בחמור: **אחד תפוס במוסירה.** ואינו מנהיג: **ש"מ רכוב קני.** שלא במקום מנהיג וכיון דשלא במקום מנהיג קני כוליה במקום מנהיג פלגי: **נקני נמי רכוב במוסירה.** שבראש החמור שהוא תכשיט החמור וכחמור דמי: **בשלמא רכוב.** מלית למימר דקנה בהגבהת חבירו שהגביה ראשו השני מן הקרקע דקא מגבה לה בן דעת: **אלא תפוס במוסירה במאי קני.** פלגא והלא ראשה השני מונח במקומו והגבהת הפקר לא קניא עד דעקר לכוליה: **האי מאי.** דקא אמרת הגבהת תופס במוסירה לא הויא הגבהה לדידיה והויא הגבהה לאחריני אפילו אם תימצי לומר כו': **ובית פגיה.** קיבצי"ל בלע"ז מה שבראש החמור וכחמור דמי: **מה שתפוס בידו.** דמה שבתוך ידו הוי מגביה לגמרי: **לא זה ולא זה.** והבא לחוטפו יחטוף: **כדקתני.** זה קנה חמור וזה קנה מוסירה אפי' בית פגיה של חמור: **הואיל ויכול.** התפוס במוסירה למושכו בכח וינתק מראש החמור ויביאנו אצלו דהואיל וראש החמור גבוה נוח להביאה אצלו בנתיקה אחת: **ברותא היא.** דאע"ג דיכול לנתק לאו הגבהה היא: **חציה על גב העמוד.** דכיון דבמקום גבוה הוא האוחזו בראשה השני נוח לו לנתק ולהביאה אצלו דלא מחסר הגבהה: **הכי נמי דקמא קני.** דמכי אגבהה קניא כולה משום דיכול לנתקה. אם כן יש חילוק בשנים שהגביהו מציאה זה מכאן וזה מכאן בין מקום גבוה למקום נמוך דהיכא דשני ראשיה מונחים בקרקע אין הגבהת של ראשון קונה כולה שאין יכול לנתקו ולהביאו אצלו מתוך שהוא ארוך ומונח בקרקע כל מה שהוא נותקו ומושכו אחריו נגרר הוא על גבי קרקע והיכא דאחד מראשיה גבוה כגון בראש החמור או על גבי עמוד המגביה תחלה ראש שעל גבי קרקע קונה כולה ואנן לא אשכחן תנא דמפליג: **רכוב בשדה.** בהמה של מציאה קונה אבל לא בעיר וטעמא מפרש לקמיה ומנהיג אף בעיר קנה וכ"ש בשדה. ש"מ רכוב לחודיה קני כו': **אין דרכן.** משום צניעותא:

ואי

מושך ומנהיג אין אבל רכוב לא. תימה מנ"ל דלמא כ"ש רכוב דתפיס ביה ואי משום דשייר' אטו בכל דוכתי תנא כולהו קניינין וי"ל דממשנה יתיר' קדייק דליערבינהו ולתנינהו שנים שהיו מושכין או מנהיגים בין בגמל בין בחמור ותו לא מדקתני בלישנא יתירא ש"מ דלמעוטי רכוב אתא והיינו דפריך בתר הכי וליערבינהו ולתניינהו וא"ת לעולם מנ"ל למעוטי רכוב דלמא הא דלא ערבינהו כדי לאשמועינן דמשיכה אורחא בגמל והנהגה בחמור ואפ"ה אחד מושך ואחד מנהיג בגמל לא מבטל משיכה דאורחא בגמל את ההנהגה דלאו אורחא וכן בחמור איפכא ולכך תנא בתר הכי אחד מושך ואחד מנהיג ולא למעוטי רכוב וי"ל כיון שישמיענו שמשיכה והנהגה שניהם קנו בגמל ובחמור פשיטא שאין אחד מבטל חבירו משום דהאי אורחיה והאי לאו אורחיה אבל במתני' משמיענו שפיר שאין מבטל רכוב ומנהיג ברגליו את מנהיג לחודיה לפי שיש ברכוב כל מה שיש במנהיג ועוד דתפיס בה: **אי הכי** ליערבינהו ולתנינהו. לפי מאי דס"ד דרכוב קני ומשיכה והנהגה בין בגמל בין בחמור במדה זו קנה אתא למעוטי שום קנין אחר או רכוב במקום מנהיג: **אי הכי היינו ר'** יהודה. הוה מצי לאקשויי מגופה דקתני או שהיה אחד מושך ואחד מנהיג ש"מ דבחד לד קני: **ונקני נמי** רכוב במוסירה. אי גרסינן אי הכי ה"פ אי אמרת בשלמא כשאין מנהיג ברגליו ורכוב קני הבהמה משום דתפיס בה א"ש דלא קני מוסירה דבמטלטלין לא שייך קנין של מוסירה אלא בהגבהה או משיכה אבל אי מיירי במנהיג ברגליו לקני נמי מוסירה במשיכת הבהמה אי אמרינן מסוך בהמה זו וקני כלים שעליה קני דלקמן מיבעיא לן אי קני אי לא קני ליפשוט מהכא דלא מהני:

והשאר לא קנה לא זה ולא זה. ואפילו אי אמרינן מסוך בהמה וקני כלים שעליה קני הכא כיון דתפיס במוסירה לא קני רכוב נמי לא קני כדאמרינן אדעתא דידיה אגבהה איהו לא קני כו':

דאי לא תימא הכי טלית שחציה כו'. קצת קשה מנ"ל שלא יחלוק רבי אבהו אף בזה:

הואיל ויכול לנתקו ולהביאו אצלו. תימה דמשמע דאם נתקה שהוא קונה כו' משום שעל ידו הוגבהה למעלה משלש ומאי שנא מעני המנקף בראש הזית (גיטין דף נט:) שאין בו גזל אלא מפני דרכי שלום וכן פרק הגוזל קמא (ב"ק דף נח. ושם ד"ה והני מילי) הזורק סלע של חבירו ליס פטור ומוקי לה בדאדיי' אדויי אלמא לא חשיב מה שהוגבהה על ידו הואיל וסופו ליפול וי"ל דשאני הכא שתופס בידו אחד מן הראש א"נ הכא איירי כשניתק מן העמוד אינו ארוך כ"כ שיגיע ראש השני לארץ ושלהי שילוח הקן (חולין דף קמא:) דקאמר זיל טרוף אקן דלגבהינהו ולקנינהו התם נמי הוגבהו על ידו יותר ממה שהיה תחילה שהרי קצת מפריחים למעלה לכך [ד]קני: **אי הכי רכוב בעיר מאי טעמא לא קני.** אי גרסינן א"ה ה"פ אי אמרת בשלמא לא מיירי במנהיג ברגליו לכך בעיר לא קני דלא אזלא מחמתיה לפי שיש בני אדם שמדברים יחד ויש כמה דברים באמצע הדרכים אלא אי אמרינן במנהיג ברגליו א"כ אזלא מחמתיה טובא ואמאי לא קני:

מסורת הש"ס

א) [לעיל ח.], ב) ס"א בדותא [ועי' פסחים יא. בגליון מהרי"ב], ג) פי' במקום שטעו חכמים ולא דברו כהלכה לא רצה לגנותם ולומר טעו אלא אמרו ברותא היא כלומר דעת חילונית היא. ערוך ערך בר ד'], ד) [וע"ע תוס' כתובות ל: ד"ה ואי דלא מלי],

* * *

לעזי רש"י

קיבצי"ל [קיביצינ"א].
רתמת ראש, רסן.

* * *

מוסף רש"י

אם תימצי לומר המגביה מציאה לחבירו. כלומר אפילו אם תמצא לומר המגביה כו' (לעיל ח.). **ובית פגיה.** בית ראשה ולחייה (שבת נא:) בית ראש של אפסר (סוטה מה. וראה לקמן צ.).

עין משפט נר מצוה

סב א מיי' פי"ז מהל' אבידה הל' ה ועי' בהשגות ובמ"מ סמג עשין עד טוש"ע ח"מ סי' רעא סעיף א:

סג ב ג מיי' שם הל' ז טוש"ע שם סעיף ג:

סד ד ה טוש"ע ח"מ סי' רסט סעיף ה וע"ש:

סה ו ז מיי' פ"ג מהל' מכירה הל' י ועיין במ"מ סמג עשין פב טוש"ע ח"מ סי' קצז סעיף ה:

* * *

רבינו חננאל

פי' איכא חד צד דלא קני יש מי שאומר משיכה בחמור לא קני אבל בגמל בין במשיכה בין בהנהגה קני. ויש מי שאומר הנהגה בגמל לא קנה אבל חמור בין במשיכה בין בהנהגה קני. פי' פגיה רצועות של מוסירה הנתונות על לחייה ועל פדחתה. סוגיא דשמעתא טלית מונחת על גבי קרקע וחציה על גבי עמוד בא אחד והגביה חציה מעל גבי קרקע ובא אחר והגביה חציה שעל גבי עמוד א). רכוב אי קני אי לא קני ת"ש ר"א אומר רכוב בשדה קנה וכו' ודחי' התם במנהיג ברגליו אי הכי היינו מנהיג. ופרקי' תרי גווני מנהיג. ואסקי' במקח וממכר אי אמר ליה קני כדרך שבני אדם קונין אי ברשות הרבים רכוב קנה.

א) חסר פה בהעתקה ונראה דל"ל קנו תרוייהו.